

Till: Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
Med kopia till:
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Promemorian FÖ2025/00707 – Särskilda exportkreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten

Inledning

Situationen i Ukraina är en för många av våra företag högst engagerande fråga, och branschen som helhet ser mycket positivt på stärkta möjligheter att stötta Ukraina i deras försvar av demokratin och deras egen självständighet.

Denna fråga är för Säkerhets- och försvarsföretagen alltså inte bara en remiss i mängden – utan även en viktig principfråga. Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) tackar därför för möjligheten att yttra sig i frågan om Särskilda exportkreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten.

Sammanfattning av relevant innehåll

Promemorian föreslår att svenska staten begränsar sitt risktagande till en godkänd garantiram, och förslaget är att denna ram sätts till 500 MSEK, varav maximalt 100 MSEK får nyttjas av företag inom samma koncern.

SOFF tror inte att koncernnivån är rätt för att sätta tak. Ukrainska staten kan mycket väl ha intresse av olika materielinköp från bolag inom samma koncern. Att risken ska öka för bolag vars produkter är av intresse för Ukraina, bara för att man ingår i en koncern med andra vore negativt. Andra lämpliga sätt att avgränsa vore att föredra.

Förskottskravet på Ukraina är satt högt, till 30%, jämfört med erfarenheter från andra försvarsaffärer. Syftet är att minska statens exponering och tydliggöra att Ukraina, eller annan medfinansiär, ska stå för en del av risken. För Ukraina kan det dock tolkas som en förväntan från Sverige att risken ska delas. Det är dock möjligt för industrin att erhålla upp till 70% av kontraktsvärdet under garantin, vilket innebär upp till 100% av den del som inte förskottsbetalas. Ett krav är att Ukraina måste erlägga 30% förskott innan garantin godkänns, och premien sätts till minimipremiesats. Giltighetstiden för garantin är formellt satt till 31 december 2030, men eftersom all eventuell skadereglering måste vara avslutad före detta datum innebär det i praktiken att kontraktet bör vara helt genomfört senast under hösten 2030. Risken i eventuella kvarvarande åtaganden övergår till företagen.

Det kan finnas en risk att mindre aktörer missgynnas om handläggning sker i strikt kronologisk ordning. En kompletterande prioriteringsprincip eller kvotering för små och medelstora företag (SMF) bör övervägas.

SOFF:s rekommendationer

SOFF tillstyrker promemorians förslag. Det skapar noterbart bättre förutsättningar för den svenska försvarsmarknaden i helhet, och mindre bolag i synnerhet att leverera materiel till Ukraina.

SOFF rekommenderar att förlänga giltighetstiden och höja taket för omfattningen av garantin, så att även längre kontrakt och mer omfattande systemleveranser kan täckas. Eftersom större systemupphandlingar ofta har lång ledtid från kontrakt till leverans, är nuvarande femårsgräns och garantitak otillräckliga för att omfatta dessa. Större upphandlingar är ej genomförbara över tidsspannet som promemorian definierar, och endast en bråkdel av förväntade kostnader täcks inom ramen som föreslås.

SOFF rekommenderar även att taket för koncerner tas bort, och ersätts med ett tak för hur stora garantier som kan utfärdas för varje enskilt avtal. Däremot bör koncerner kunna nå över garantier på 100 MSEK genom att teckna flera avtal, förutsatt att dessa täcker olika militära förmågor eller behov.

SOFF rekommenderar även att den kronologiska ordningen för handläggningen av ärendena kompletteras med en prioriteringsprincip, så att exempelvis små och medelstora företag får bättre förutsättningar att kunna ta del av garantierna.

För Säkerhets- och försvarsföretagen,

Robert Limmergård
Generalsekreterare